

ראש השנה ל

אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין.
פירוש דברי המשנה: אמר רב הונא: ועם בית דין.
פירוש דבריו: מאי "ועם בית דין" - בפני בית דין. לאפוקי שלא בפני בית דין - דלא.
קוש': מתיב רבא: ועוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה שכל עיר שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא - תוקעין, מאי ועוד זאת?

דחיה	אפשרות להבין את ההבדל בין ירושלים ליבנה במשנה
זאת" מיבעי ליה!	כדקתני - שכל עיר שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא - תוקעין
והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: כי מסיים שליחא דציבורא תקיעה ביבנה - לא שמע איניש קל אוניה מקל תקועיא [דיחידאי]!	דבירושלים תוקעין יחידין וביבנה אין תוקעין יחידין וביבנה אין תוקעין יחידין
	דבירושלים תוקעין בין בזמן בית דין ובין שלא בזמן בית דין. וביבנה, בזמן בית דין - אין, שלא בזמן בית דין - לא

הסבר הקושי העולה מכאן על רב הונא: הא בזמן בית דין - מיהא תוקעין, ואפילו שלא בפני בית דין.

תירוץ: לא, דאילו בירושלים - תוקעין בין בפני בית דין בין שלא בפני בית דין, וביבנה בפני בית דין - אין, שלא בפני בית דין - לא.

גירסה אחרת לדברי רב הונא: איכא דמתני להא דרב הונא אהא, דכתיב **פיוט הכפרי' תצמי'כו** **10 פס' כ"א ארצ'כו** - מלמד שכל יחיד ויחיד חייב לתקוע. אמר רב הונא: ועם בית דין.
הסבר דברי רב הונא: מאי "ועם בית דין" - **בזמן בית דין**, לאפוקי שלא בזמן בית דין, דלא.
קוש' 1: מתיב רבא: **תקיעת ראש השנה ויובל דוחה את השבת בגבולין, איש וביתו.**
מאי איש וביתו?

- אילימא איש ואשתו - איתתא מי מיחייבא? והא מצות עשה שהזמן גרמא היא, וכל מצות עשה שהזמן גרמא - נשים פטורות!
- אלא לאו: איש בביתו, ואפילו שלא בזמן בית דין!
תירוץ: לא, לעולם בזמן בית דין.

קוש' 2: מתיב רב ששת: **שוה היובל לראש השנה לתקיעה ולברכות, אלא שביובל תוקעין בין בבית דין שקידשו בו את החדש, ובין בבית דין שלא קידשו בו את החדש, וכל יחיד ויחיד חייב לתקוע.** ובראש השנה לא היו תוקעין אלא בבית דין שקידשו בו את החדש, ואין כל יחיד ויחיד חייב לתקוע. מאי אין כל יחיד ויחיד חייב לתקוע?

- אילימא דביובל תוקעין יחידין ובראש השנה אין תוקעין יחידין - והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: כי הוה מסיים שליחא דציבורא תקיעתא ביבנה לא שמע איניש קל אוניה מקל תקועיא [דיחידאי].
- אלא לאו: [דאילו] ביובל - תוקעין בין בזמן בית דין בין שלא בזמן בית דין, ובראש השנה בזמן בית דין - אין, שלא בזמן בית דין - לא.
הסבר הקוש': קתני מיהת: ביובל, בין בזמן בית דין בין שלא בזמן בית דין!
תירוץ: לא, לעולם בזמן בית דין, והכי קתני: ביובל, בזמן בית דין - תוקעין בין בפני בית דין בין שלא בפני בית דין, בראש השנה תוקעין בזמן בית דין ובפני בית דין.
חיזוק לתירוץ: איתמר נמי, אמר רבי חייא בר גמדה אמר רבי יוסי בן שאול אמר רבי: אין תוקעין אלא כל זמן שבית דין יושבין.
שאלה: בעי רבי זירא: נערו לעמוד ולא עמדו, מהו? בית דין יושבין בעינן - והא איכא, או דלמא זמן בית דין בעינן - וליכא? - תיקו.

ועוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה וכו'.

רואה	פרט ליושבת בנחל
שומעת	פרט ליושבת בראש ההר
קרובה	פרט ליושבת חוץ לתחום
ויכולה לבוא	פרט למפסיק לה נהרא

משנה. בראשונה היה הלולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אחד, משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה, זכר למקדש, ושיהא יום הנף כולו אסור.

שאלה: ומנלן דעבדינן זכר למקדש?

תשובה: דאמר קרא **כי אצלה ארכה לך ומאכות'ק ארפאק נאט ה' כי נדחה קראו לך ציון היא דרש אין לה**, מכלל דבעיא דרישה.

ושיהא יום הנף כולו אסור.

שאלה: מאי טעמא?

תשובה 1: מהרה יבנה בית המקדש, ויאמרו: אשתקד מי לא אכלנו בהאיר מזרח - עכשיו נמי ניכול. ולא ידעי דאשתקד לא הוה עומר - האיר מזרח התיר, השתא דאיכא עומר - עומר מתיר. קושי: דמיבני אימת?

• אילימא דאיבני בשיתסר - הרי האיר מזרח התיר.

• אלא דאיבני בחמיסר - מחצות היום ולהלן לשתרי, דהא תנן: **הרחוקין מותרין**

מחצות היום ולהלן, לפי שאין בית דין מתעצלים בו!

תירוץ: לא נצרכא, דאיבני בחמיסר סמוך לשקיעת החמה. אי נמי - דאיבני בליליא.

תשובה 2: רב נחמן בר יצחק אמר: רבן יוחנן בן זכאי: בשיטת רבי יהודה אמרה, דאמר **צ**

צטט ה'יום הלה, עד עצמו של יום. וקסבר: עד - ועד בכלל.

קושי: ומי סבר לה כוותיה? והא מפליג פליג עליה, דתנן: **משחרב בית המקדש התקין רבן**

יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור. אמר רבי יהודה: והלא מן התורה הוא אסור, [דכתב,

צד צטט ה'יום הלה]!

תירוץ: התם רבי יהודה הוא דקא טעי: איהו סבר: רבן יוחנן בן זכאי מדרבנן קאמר, ולא היא: מדאורייתא קאמר.

קושי על התירוץ: והא **התקין** קתני!

תירוץ: מאי **התקין** - דרש והתקין.

משנה. בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל היום, פעם אחת נשתהו העדים מלבוא, ונתקלקלו הלויים

בשיר. התקינו שלא יהו מקבלין אלא עד המנחה. ואם באו עדים מן המנחה ולמעלה - נוהגין אותו היום קודש, ולמחר קודש, משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו מקבלין עדות החדש כל היום.

שאלה: מה קלקול קלקלו הלויים בשיר?

תשובת הבבליים: הכא תרגימו: שלא אמרו שירה כל עיקר.

תשובת ר' זירא: רבי זירא אמר: שאמרו שירה של חול עם תמיד של בין הערבים.

חיזוק לדבר ר' זירא וקושי נגד הבבליים: אמר לו רבי זירא לאהבה בריה: פוק תני להו:

התקינו שלא יהו מקבלין עדות החדש אלא כדי שיהא שהות ביום להקריב תמידין ומוספין

ונסכיהם, ולומר שירה שלא בשיבוש.

• אי אמרת בשלמא אמור שירה דחול - היינו דאיכא שיבוש,

• אלא אי אמרת לא אמור כלל - מאי שיבוש איכא?

דחיית דבריו: כיון דלא אמור כלל אין לך שיבוש גדול מזה.

קושי נגד הבבליים: מתיב רב אחא בר הונא:

הכנינו לאלהים אוננו הריצו לאלהי יצק	תמיד של ראש השנה, שחרית - קרב כהלכתו, במוסף מהו אומר
קול ה' יחיל מדבר	במנחה מהו אומר
לא היה אומר בשחרית הכנינו, מפני שחזור וכופל את הפרק, אלא מהו אומר? - הסיכותי מספא עכו.	ובזמן שחל ראש השנה להיות בחמישי בשבת שהשירה שלו הכנינו לאלהים אוננו
אומר הכנינו אף על פי שחזור וכופל את הפרק	- ואם באו עדים אחר תמיד של שחר

• אי אמרת בשלמא כל היכא דמסתפקא אמרינן שירה דחול - היינו דקאמר אומרו וכופלו

• אלא אי אמרת לא אמור כלל - מאי אומרו וכופלו?

תירוץ: שאני התם דשיריה דיומיה היא

